

des at man derpaa kan anvende de samme Regler. Imidlertid vil jeg for mit Vedkommende tilstaa, at jeg er noget i Tvivl om, hvad man skal vælge, enten et Frihedssystem, som det her er foreslaaet, men hvor dog det gode ogsaa har Lov at kæmpe og søge at skaffe sig saa megen Magt som muligt, eller et System, hvor der til en vis Grad kommer Monopoler ud af Bevillingerne, og hvor det er Staten selv, der driver et stort Teater, naar man skal være nødt til at finde sig i, at der opføres Stykker som f. Eks. det, der er blevet nævnt, „Damen fra Natkafeen“. Det forekommer mig, at Skaden maa blive større, hvor man indskrænker Teatrene til visse faa og saa giver disse en Art Eneret til at spille slette Stykker. Hvor skal Publikum under dette System, naar det vil være fri for slige Stykker, gaa hen. Man vil maaske sige: Det kongelige Teater. Hvad møder man saa der? Vøhund Smed! Jeg har ikke selv set det, men det forsikres mig, at det staar fuldt paa Højde med „Damen fra Natkafeen“. Derfor vil jeg ikke her udtale nogen bestemt Opfattelse, kun ganske i Almindelighed fremhæve, at skulle vi leve under Monopolsystemet, der altid er forbundet med visse Ulemper, ønsker jeg, at vi ogsaa saa vidt muligt, skulle sikres de Goder, der kunne være forbundne dermed, og som vi ganske vist ogsaa til en vis Grad have, men som man kunde forlange i højere Grad, end det synes nu at være Tilfældet efter de nævnte Eksempler. Jeg ved ikke, hvad en Censor ved Teatrene har at bestille, naar den Slags Ting kunne passere for hans Øjne. Det blev sagt, at til dette Stykke, som blev spillet paa Kasino, var det den daarligste Del af Befolkningen her i Byen, der styrtede ud. Der var naturligvis ogsaa mange respektable Folk, som gik derud, men i det hele var det den daarligste Del af Hovedstadens Befolkning, der søgte derud; det var „Mad for Mons“. Naar det er Statsbevillings-Systemet, som lader den Slags Ting passere, saa kan man nære nogen Tvivl om, hvorvidt man ikke skulde gaa over til, hvad de ærede Medlemmer foreslaa.

Berntsen: Da jeg i Fjor havde Lejlighed til at udtale mig om det Emne, der er under Behandling her i Dag, skal jeg ikke ofre mange Ord derpaa, saa meget mindre som man efter den højtærede Justitsministers Udtalelse maa gaa ud fra, at det er haabløst at arbejde videre paa det foreliggende Forslag; men jeg skal kun sige, at det forekommer mig højest mærke-

ligt, at Flertallet i denne Sal er saa ivrigt for at faa Teaterdrift omskabt til fri Næring, saa længe Staten selv ejer og driver et Teater og driver det saaledes, at der er et Underskud paa ca. 150,000 Kroner om Aaret. Er det for at faa Konkurrence? Jeg synes, at der er Konkurrence nok, og jeg vil derfor henstille til det ærede Flertal, om det ikke vilde være mere formaalstjenligt at skabe stabile Forhold ved det kongelige Teater, faa det reformeret paa en rimelig Maade, før man gik videre.

Scavenius: Hvad den sidste Bemærkning angaar, er jeg enig med det ærede Medlem, der nu satte sig. Ogsaa for mig er det vigtigste Spørgsmaal, der kommer frem, naar vi tale om Teaterforhold, det kongelige Teaters Stilling, om det kan lykkes os at faa det saaledes stillet, at det med nogen Udsigt til Held baade i kunstnerisk Henseende og paa anden Maade kan gaa Fremtiden i Møde; men det ligger ikke ganske for i Øjeblikket. Det vil komme til at foreligge senere, og jeg skal derfor ikke fordybe mig deri. Hvad det foreliggende Forslag angaar, antager jeg, at selv de ærede Forslagsstillere ville indse, at uforandret vil det ikke kunne gaa igennem. Virkelig at faa indført Næringsfrihed paa Teaterdriftens Omraade er der for mange Kræfter, der paa det bestemteste ville modsætte sig, til at der er nogen rimelig Udsigt til, at det skal kunne gaa igennem. Og naar det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Philipsen) henviste til Forholdene i det gamle Grækenland, før den egentlige græske Tragedie kom frem ved Æschylos og andre store Forfattere, og til Forholdene i England, før Shakespeares Skuespil kom frem, saa har det jo nu til Dags kun lidet at sige. Vi leve virkelig ikke paa det æstetisk-dramatiske Omraade i en saadan spirende Tid, at man kan henvise til saadanne Eksempler; det gøre vi desværre ikke. Vi leve her i Danmark som i hele Europa under en gammel-Civilisations Herredømme, der maaske paa mange Omraader kan siges at være temmelig forældet, og jeg kan i alt Fald ikke se nogen Udsigt til ny Spirer af god Art, som skulde komme frem ved en fuldstændig Frihed. Derom kan man i alt Fald have forskellige Meninger, men jeg tror ikke, at man kan sammenligne Forholdene nu til Dags i vort Land saa lidt som Forholdene i andre europæiske Lande med de Forhold, der vare til Stede i Grækenland før Æschylos. Det, jeg gerne vil være med til at arbej-